

Sari Sarkomaa kok ym.

Kirjallinen kysymys koronaviruspotilaiden ja koronavirukselle altistuneiden henkilöiden erikoisvarustellulla taksilla ja erityisin varotoimin tehdyistä taksikuljetusten järjestämisestä ja taksiasiakaiden sekä kuljettajien terveyden suojelemisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Olen saanut tiedon Kelan valtuutettuna, että Kelaan on tullut useita yhteydenottoja Kelan korvaamien taksimatkojen palveluntuottajilta ja eräiltä sairaanhoitopiireiltä, joissa tiedustellaan ohjeistusta sairausvakuutuslain perusteella korvattavien taksimatkojen toteuttamiseen sellaisten henkilöiden osalta, joilla on joko todettu covid-19-tartunta tai joiden epäillään mahdollisesti saaneen covid-19-tartunnan.

Koronavirustautiin sairastuneen tai virukselle altistuneen henkilön kuljettaminen taksissa vaarantaa paitsi kuljettajan myös myöhemmin samaan ajoneuvoon tulevien matkustajien terveyden. Koronavirusepidemian aikana edelleen Kansaneläkelaitoksen korvaamia taksimatkoja tarvitsevista henkilöistä merkittävä osa kuuluu joko sairautensa tai ikänsä vuoksi ns. riskiryhmään, johon kuuluvalla henkilöllä koronavirustaudin arvioidaan olevan erityisen vaarallinen.

Kela on toistuvasti pyytänyt sosiaali- ja terveysministeriöltä (STM) ohjeistusta todettujen tai mahdollisten covid-19-potilaiden kuljetusten toteuttamisesta, mutta ei ole toistaiseksi saanut ohjeistusta.

Taksikuljettajalle ja muille matkustajille aiheutuvaa tartuntariskiä voitaisiin alentaa esimerkiksi kuljettamalla koronavirustautiin sairastuneita ja virukselle altistuneita henkilöitä erikseen tarkoitukseen nimenomaisesti varatulla erityisvarustellulla ajokalustolla. Kaluston erityisvarustelusta, varaamisesta ainoastaan koronavirustautiin sairastuneiden tai altistuneiden kuljetuksiin sekä ajoneuvon puhdistamisesta asiakaskuljetusten välissä aiheutuu palveluntuottajalle lisäkustannuksia verrattuna tavanomaisiin sairausvakuutuslain perusteella korvattaviin taksimatkoihin. Kansaneläkelaitoksen ja palveluntuottajien välisissä sopimuksissa on jo sovittu tyhjentävästi Kansaneläkelaitoksen palveluntuottajalle maksamista palkkioista.

Kansaneläkelaitoksella ei myöskään ole toimivaltaa korvata muuta kuin voimassa olevassa valtioneuvoston asetuksessa olevan taksarakenteen mukaisia hintoja. Kansaneläkelaitos ei toisaalta voi vaatia nykyisiä palveluntuottajia tuottamaan myös koronavirustautiin sairastuneille tai virukselle altistuneille taksimatkoja nyt voimassa olevien Kelan ja palveluntuottajien välisten sopimusten perusteella. Näiden matkojen tuottamiseksi Kela voisi toteuttaa lisähankintoja nykyisiltä taksimatkojen palveluntuottajiltaan.

Kirjallinen kysymys KK 286/2020 vp

Kela on alustavasti tiedustellut taksimatkoihin liittyviä palveluja tuottavilta sopimus Kumppaneilta näiden mahdollisuuksiaan hoitaa covid-19-potilaiden tai testeihin kuljetettavien asiakkaiden kuljetuksia. Suurin osa palveluntuottajista olisi valmiita toteuttamaan näitä kuljetuksia edellyttäen, että toiminnalle saadaan selkeät toimintaohjeet, kalustovaatimukset ja korvauserusteet.

Kela on lähettänyt sosiaali- ja terveysministeriölle esityksen, jonka tekemisessä on käytetty apuna sairaanhoitopiirien ensihoitolääkäreiden asiantuntemusta, jossa Kela hankkisi koronavirustautipotilaiden ja virukselle altistuneiden henkilöiden sairausvakuutuslain perusteella korvattavat matkat lisähankintana nykyisiltä taksimatkojen palveluntuottajiltaan. Kelan käsityksen mukaan lisähankinta voidaan toteuttaa suorahankintana, jolloin se on toteutettavissa nopeammin kuin julkisen hankintamenettelyn kautta. Kelan käsityksen mukaan kyseessä ei olisi kielletty valtiontuki, koska kyseessä olisi erillinen palvelu, jolle olisi asetettu omat palveluvaatimukset, mukaan lukien Kelan sähköisen suorakorvausmenettelyn toteuttaminen, sekä hinnat.

Koska hankittavien taksimatkojen turvallinen toteuttaminen vaatii Kelan käsityksen mukaan kaluston erityisvarustelua, kulkuneuvon, kuljettajan ja asiakkaan erityistä suojaamista sekä auton erityistä puhdistamista asiakaskuljetusten välissä, ei sairausvakuutuslain nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa 1381/2018 säädetty sairausvakuutuksen perusteella korvattavan taksimatkan enimmäishinta ja siten Kelan ja palveluntuottajien välisissä sopimuksissa määritelty hinta riitä kattamaan näistä erikoiskuljetuksista aiheutuvia kustannuksia. Tämän vuoksi Kela esittää, että valtioneuvoston asetusta 1381/2018 muutettaisiin siten, että tartuntataudin vuoksi erikoisvarustellulla taksilla ja erityisin varotoimin tehdystä matkasta voitaisiin periä erillinen lisä.

Jotta Kela voi määrittellä sopimusasiakirjoihin ja ohjeistuksiinsa palvelua koskevat erityiset tartuntojen ehkäisyyn tähtäävät vaatimukset, tarvitsee Kela tästä terveysviranomaisen ohjeistuksen tai ohjeistus tulee laatia Kelan ja terveysviranomaisen yhteistyössä. Kela esittää, että STM vahvistaisi sen lähettämän muistion liitteenä olevan ohjeistuksen tai, jos se ei pidä ohjeistusta asianmukaisena, antaa vastaavan ohjeistuksen.

Kelan esittämässä ohjeistuksessa edellytetään mm, että kuvatut matkat toteutetaan tilataksilla asiakkaan ja kuljettajan riittävän etäisyyden turvaamiseksi, auton etu- ja takaosa eristetään esim. pleksilevyllä, ajoneuvot puhdistetaan ohjeistuksen mukaan jokaisen kuljetuksen jälkeen ja että ajoneuvot varataan ainoastaan kuvattuihin kuljetuksiin.

Taksiyhtiöillä ei ole Kelan tietojen mukaan vastaavaa suojavälineiden (esim. suu-nenäsuojukset) valmiusvarastointia kuin esimerkiksi julkisella ja yksityisellä terveydenhuollolla on. Tämän vuoksi niiden tarvitsemien suojavarusteiden saantia ei voida varmistaa muutoin kuin sairaanhoitopiirien tai muiden viranomaisten kautta silloin kun niitä ei ole kuluttajamarkkinoilla saatavilla.

Tämän vuoksi Kela esittää, että valtioneuvoston asetusta 1381/2018 muutettaisiin siten, että tartuntataudin vuoksi erikoisvarustellulla taksilla ja erityisin varotoimin tehdystä matkasta voitaisiin periä erillinen lisä.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Kirjallinen kysymys KK 286/2020 vp

Mihin toimiin hallitus ryhtyy koronaviruspotilaiden ja koronavirukselle altistuneiden henkilöiden erikoisvarustetuilla takseilla ja erityisin varotoimin tehtyjen kuljetusten mahdollistamiseksi ja

miten hallitus aikoo huomioida koronakriisin aikaiset kuljetustarpeet, jotta kuljettaminen ei vaaranna ammattikuljettajan ja myöhemmin autoon tulevien asiakkaiden terveyttä?

Helsingissä 15.4.2020

Sari Sarkomaa kok
Pauli Kiuru kok
Anne-Mari Virolainen kok
Arto Satonen kok
Sinuhe Wallinheimo kok
Ville Kaunisto kok
Timo Heinonen kok
Mari-Leena Talvitie kok